

ว่าด้วยเรื่อง

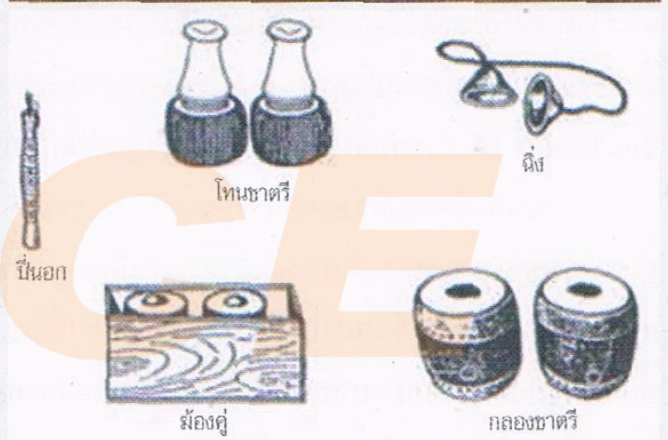
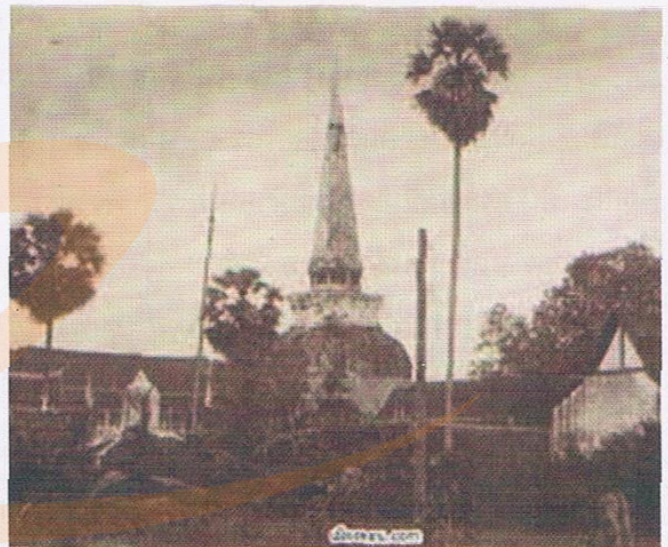
“วรรณทองในเนื้อร้องเพลงลูกทุ่งใต้”

ผจญ มีจิตต์

๑๑ บินหลาบินมา บินเรื่อยมาเล่นลม ชื่นชม
ธรรมชาติอันที่งามสะอาดตา” “โอ้เอ
พรานไพรเหตุใดใจร้ายจริงไม่นำมายิงบินหลาจนสิ้นลม”
“ทำไมครูที่นี้มีน้อยนัก เด็กเด็กมักถามถึงครูอยู่เสมอ
ครูคนใหม่อยู่ที่ไหนกันเล่าเออ เด็กชะเง้อคอย
คุณครูอยู่ทุกวัน” เป็นเนื้อเพลงที่ คุณอารี ประธาน
คณะวงดนตรีแอมเมอร์ประพันธ์และขับร้อง

“ความคิดขัดแย้งพื้นที่สีแดงชายแดนด้ามขวาน
พี่น้องเราเดือดร้อนมานาน ด้วยอุดมการณ์แยกดินแบ่งฟ้า
ปึกษาได้บ้านเราบัดนี้เงียบเหงาไร้เสียงบินหลา ใครๆ เขา
ไม่ยอมมา ลูกหลานถามว่าทำไม” นี่ก็เป็นเนื้อเพลง
ที่คุณฉลอง ตีกุล หรือ อาจารย์ หมี เหนือคลอง ประพันธ์
ให้หนังน้องเตียว ขับร้องครบประโยคเหล่านี้คือตัวอย่าง
“วรรณทองในเนื้อร้องเพลงลูกทุ่งใต้” ในอีกหลายๆ
สำนวนเพลง ที่ยกมาสาธิตให้ดูพอเป็นแบบอย่าง
“วรรณทอง” หมายถึง บทร้อยแก้ว ร้อยกรอง อาทิ
กวีนิพนธ์ สุภาษิต สำนวนไทย คำพังเพย บทความตลอด

ถึงเนื้อเพลงที่ผู้ประพันธ์จินตนาการและบางช่วงบางวรรคตอนให้คุณค่ามีความหมายไพเราะซาบซึ้งเกิดจินตนาการเป็นที่นิยม
ชมชอบยอมรับว่าสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกเห็นด้วยและคล้อยตามเป็นที่กล่าวขานรู้จักของบุคคลทั่วไป เช่น
ถ้าจะพูดถึงเรื่องของ “ความรัก” ว่า “ความเอยความรักเริ่มสมัครข้านั้น ณ หนไหน เริ่มเพาะเหมาะกลางหว่างหัวใจ
หรือเริ่มในสมองตรองจงดี แรกจะเกิดเป็นไฉนใครรู้บ้างอย่าอำพรางตอบสำนวนให้ควรที่ ใครถนอมกล่อมเกลี้ยง
เลี้ยงระดี ผู้ใดมีคำตอบขอบใจเอ๋ย...” (พระราชนิพนธ์ ร.๖ : เวนิชาวนิช) “ถึงแสนรู้ผู้หญิงเข้าถึงสู่ ก็เสียรู้แสนร้อน
ดังครูปัก จะรบดีนึกไม่เห็นเป็นไรนัก แต่รักนี้คิดอีกอึดใจ” (สุนทรภู่ : พระอภัยมณี) “แม้รักลูกลูกก็รู้ยั่วว่ารัก
คนอื่นสักหมิ่นแสนไม่แมนเหมือน จะกินนอนนอนว่าเมตตาเตือน เจ้าจากเรือนจากแม่ไปแต่ตัว” (สุนทรภู่ : ขุนช้าง
ขุนแผน) “ใจนางเหมือนดังทางรถ ชั่งคดเหลือจะคะเนเจ็บปวดใจจริงเจอผู้หญิงรวนเร ใจนางคล้ายทางรถเมล์รักง่าย

ถ่ายเทไม่เห็นจริง ถือว่ารูปสวยเล่นรักสวยยิ่ง ใจจริงอยู่ไหนหนอนาง” (ฉลอง การะเกด : ใจนางเหมือนตั้งทางรถ)
 “เห็นดาวเคียงเดือนเหมือนเดือนความจำ ใจที่ซ่าน้ำตามันตกใน เพราะนางลืมคำไม่จำใส่ใจ..” (วัฒนา พรอนันต์ :
 ชีเก่งอย่าลืมเกรียน) “รักน้องเต็มพายแต่บอกไม่ได้มันเกรงใจ เลยเขียนจดหมายครอบพรกไว้ในสวนยาง ไม่ได้ลงชื่อ
 แต่บอกว่าคนชื่อข้างข้าง...อย่าโยนทุ้มก่อนเปิดอ่านดูอักษรภาษารัก เรียงร้อยสลักบอกว่ารักหาใคร อ่านเสร็จเช็ดพรก
 หรือโยนเขารักก็ตามใจ.. (ชัยยะ ชัยแก้ว : จดหมายครอบพรก) หรือ “เพลงนั้นคือสิ่งวิเศษซึ่งโลกเราได้รับมาจาก
 สวรรค์โดยตรง ดังนั้นเมื่อใครได้ยินเพลง จึงมีจิตใจผ่องใสและเบิกบาน ถึงแม้คนมีทุกข์หนัก เพลงก็จะช่วยบรรเทา
 ความหนักในหัวใจลงได้บ้าง” (ทรง สาลิตุละดนตรีแห่งชีวิต) ดังนั้นเป็นต้น ประโยคในบทกวี ในเนื้อเพลงลูกทุ่งและใน
 บทความที่ยกมากล่าวนี้ถือได้ว่าเป็น “วรรณทองทั้งสิ้น”

สำหรับเพลงลูกทุ่งมักจะเป็นเพลงที่ใช้ภาษาง่ายๆ บรรยายเรื่องราววิถีชีวิตด้านภูมิวัฒนธรรมสังคมอุดมคติ
 และความซื่อใสของชาวชนบท ที่สะท้อนบริบทตามธรรมชาติของทุ่งนา ป่า เขา ออกมาในท่วงทำนอง คำร้อง
 สำเนียง ลีลาจังหวะตลอดถึงการบรรเลงเป็นแบบแผน เป็นลักษณะเฉพาะให้บรรยากาศท้องทุ่งเป็นศิลปะทางภาษา
 พื้นถิ่น เป็นเครื่องมือสื่อความหมายที่ไพเราะงดงามจับใจเป็นอมตะมาทุกยุคทุกสมัย “เพลงลูกทุ่ง” จึงนับเป็นมรดก
 ทางวัฒนธรรมในสังคมอีกแขนงหนึ่งด้วย

ส่วนบทความ “วรรณทองในเนื้อร้องเพลงลูกทุ่งใต้” นั้นผู้เขียนเห็นว่าทั้งทำนองเนื้อร้องสำเนียงภาษา
 ในหลายๆ ถิ่นเพลงนอกจากจะให้ความไพเราะซาบซึ้ง มีความหมายและมีคุณค่าความรู้สึกกินใจสะท้อนอารมณ์แล้ว
 ยังบ่งบอกถึงอัตตะลักษณะตัวตน ประเพณีวัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ ตลอดจนคติความเชื่อของคนปักษ์ใต้
 และเห็นด้วยว่าทั้งผู้ประพันธ์เพลงก็ดี นักร้องก็ดีได้ใช้ความรู้ความสามารถทั้งศาสตร์ศิลป์ด้านศิลปวิทยาการวิถี
 และสำเนียงเสียงร้องในการแสดงออกที่ไพเราะได้สร้างสรรค์ผลงานดังกล่าวไว้อย่างมีคุณค่าในวงการลูกทุ่งเพลงใต้
 ทั้งท่วงทำนอง ถิ่นนาโวหาร อันเกิดจากความใคร่ครวญไตร่ตรองที่สุ่มลึกซึ้งจึงควรแก่การเผยแพร่ อนุรักษ์
 และสืบทอด ให้ “วรรณทองในเนื้อร้องเพลงลูกทุ่งใต้” เหล่านี้คงอยู่คู่กับสังคมปักษ์ใต้ต่อไป

ฉะนั้นต้องขอชื่นชมยกย่องบุคคลนักประพันธ์เพลงและนักร้องเหล่านี้ไว้อย่างสูงด้วยที่ได้ใช้ความรู้ความเข้าใจของ
 และความพยายามอุสาหะในการนำถิ่นสำเนียงภาษาพื้นถิ่นที่ถูกสืบทอดและกำลังสูญหายไปจากสังคมวัฒนธรรมคนใต้
 กลับมารจนาสื่อสารร้อยกรองผลิตผลงานเหล่านี้ขึ้นมาเพื่อสื่อถึงพื้นเพรากเหง้าตลอดถึงประเพณีวัฒนธรรม
 อันเป็นวรรณกรรมอีกประเภทหนึ่งในปักษ์ใต้บ้านเราให้วนกลับมาเป็นที่รู้จัก แม้อาจจะเป็นลมหายใจเอือกสุดท้ายก็ตาม

(บรรยากาศท้องทุ่งชนบทในภาคใต้)

หากพิจารณาและวิเคราะห์เนื้อหาสาระในเพลงลูกทุ่งได้แล้วน่าจะแบ่งออกได้ตามการสื่อความหมายคือ ประการแรก เป็นการบรรยายถึงความรักความคิดถึง การพลัดพรากจากกันความห่วงหาอาทรหรือการทักท้วงในคำมั่นสัญญารักระหว่างหนุ่มสาวด้วยกัน ประการที่สองบรรยายเกี่ยวกับภูมิสำเนาธรรมชาติ อาชีพวิถีชีวิตผู้คนในท้องถิ่น ประการที่สาม การบรรยายถึงประวัติศาสตร์ประเพณีวัฒนธรรมคติความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ประการที่สี่ บรรยายถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคมการเมืองและการปกครอง ประการสุดท้ายมักจะใช้อุปมาอุปไมย การใช้สัญลักษณ์ ในทำนองที่เป็นทั้งรูปธรรมและนามธรรม เช่น “ใจนางเหมือนดั่งทางรถ” “เห็นดาวเคียงเดือน เหมือนเดือนความจำ” “รักน้องเต็มพายแต่บอกไม่ได้มันเกรงใจ เลยเขียนจดหมายครอบพรักไว้ในสวนยาง ไม่ได้ลงชื่อแต่บอกว่าคนชื่อข้างๆ” เป็นต้น

หากเจาะลึกถึง “สารัตถะ” (essence) ในเนื้อเพลงลูกทุ่งได้แล้ว มักจะเลือกใช้ถ้อยคำที่เข้าใจง่าย เป็นสิ่งที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนทั่วไปซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีและคนส่วนมากจะมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ มักเลือกใช้คำขึ้นต้นเพลงที่บ่งบอกถึงเนื้อหาสาระ และบรรยากาศของเรื่อง จะขอยกตัวอย่างย้อนไปเมื่อ ๕๐ - ๖๐ ปีก่อน อย่างเพลง “ล่องใต้” ของนาวาตรี พยงค์ มุกดาพันธ์ หรือ ครูพยงค์ (พ.ศ. ๒๔๖๙ - ๒๕๕๓) ประพันธ์ไว้ประมาณปี ๒๕๐๗ ขับร้องโดย ชัยชนะ บุญนะโชติ ทำให้ท่านได้รับรางวัลพระราชทานผู้ประพันธ์เพลงลูกทุ่งไทยดีเด่นในปี ๒๕๓๒ เนื้อหาบรรยายถึงภูมิศาสตร์ภูมิประเทศปักษ์ใต้ทั้ง ๑๔ จังหวัด และกล่าวถึงเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของจังหวัดนั้นๆ เช่น “ไอ้ชุมพร ขอพรอันแสนสดดี สุราษฎร์ธานีเมืองคนดีศรีสุขสดใส นครศรีธรรมราช จะประกาศพระธรรมเกริกไกล กระบี่สดสุกใสฝากหัวใจให้พี่หมายปอง...ท้องที่ยามารื่นรมย์สำราญ งามทั้งโหดเขาแนวไพรจับใจห้วยหนองคลองด่าน เกาะแก่งสถานอันวิไล” ส่วนเนื้อหาเหล่านี้ถือว่าเป็น “วรรณคดีของเพลง” จึงทำให้ครูพยงค์ มุกดาพันธ์ ได้รับรางวัลผู้ประพันธ์เพลงลูกทุ่งดีเด่นเมื่อปี ๒๕๓๒ ดังกล่าว

หรือเพลง “บินหลา” ที่ คุณอารี ประธาน วงแอมเมอร์เป็นทั้งผู้ประพันธ์เนื้อร้อง ทำนองและขับร้องเอง ซึ่งต้องกล่าวย้อนหลังไปในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ หรือ ๔๒ ปีมาแล้วเช่นกันเมื่อโทรทัศน์ช่อง ๙ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย จัดแข่งขันประกวดวงดนตรีลูกทุ่ง (Folk song) ระดับประเทศขึ้นเป็นครั้งแรก มีวงดนตรีสมัครเข้าแข่งขันถึง ๑๐๘ คณะการตัดสินในครั้งนั้น ผลปรากฏว่า วงแอมเมอร์ ชนะเลิศ ด้วยเพลง “บินหลา” ไปในที่สุด และดูเหมือนว่าหลังจากนั้นเป็นต้นมาคำว่า “ต้นยางพารา” ก็คือ “นกบินหลา” ก็ติดกลายเป็นเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของปักษ์ใต้ คนใต้ไปตามบริบทของเนื้อเพลงนี้ ซึ่งมีเนื้อหาสาระคือ

“(สร้อย) บินหลา บินมา บินเรื่อยมาเล่นลม
ชื่นชมธรรมชาติอันที่งามสะอาดตา... ต้นยางยืนตระหง่าน
อวดทรวดทรงไม่ยอมให้ข่ม ด้านทานแรงลมไม่เคยพริ้ว

(นกบินหลาแดง)

(นกบินหลาบ้าน)

ห้วนเกรง (สร้อย)... สุริยาสดแสงมาสวหนักหนาเมื่อเพลเข้า สายลมแผ้วเบายามเช้าช่างสุขสม (สร้อย)...
บินหลาบินมาเกาะต้นยางอันสูงใหญ่ แต่มีพรานไพรใจร้ายคอยจ้องยิง (สร้อย)... โอ้เอ๋ยพรานไพรเหตุใดในใจร้ายจริง
ไม่น่ามายิงบินหลาจนสิ้นลม (สร้อย)... บัดนี้ไม่ว่ารีนรมย์เพราะบินหลามาจากไป บินหลา บินหลา บินหลามาจากไกล”

คิดว่าหลายท่านเมื่อฟังเนื้อหาสาระเพลงนี้แล้วคงเกิดภาพพจน์สะท้อนความรู้สึกเห็นด้วยและคล้อยตาม
อาจจะพูดได้ว่าเกือบทุกวรรคทุกตอน เป็นวรรคทองแทบทั้งสิ้น ที่ให้ความหมายให้ข้อคิดได้เป็นอย่างดี ผู้ประพันธ์
สื่อสารสะท้อนให้เกิดความรู้สึก ความสวยงามตามธรรมชาติและความสำเร็จที่พระเจ้าสร้างสรรคมาให้แก่โลก แต่ทำไม
ชนบางกลุ่มจึงถือโอกาสที่ทำลายสิ่งอันมีค่าสวยงามเหล่านั้นไปเสียสิ้น เป็นเชิงอุปมาอุปไมยเปรียบเทียบกับอะไรบางสิ่ง
บางอย่างทางสังคมหรือไม่อย่างไร ผู้ประพันธ์คงให้คำตอบในเนื้อหาสาระแล้ว เพราะคำว่า “แฮมเมอร์” (Hammer)
สื่อความหมายถึง “ค้อน” ที่คอยทุบทำลายความอธรรมต่างๆ สร้างสรรค์สังคมไปสู่อารยะจึงไม่แปลกเลยที่วงดนตรี
คณะนี้และเพลงนี้ได้รับรางวัลชนะเลิศในการแข่งขัน Folk song ระดับชาติในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ดังกล่าว

ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๒๓ คุณอารี ประธาน ได้ประพันธ์เพลง “ปักขไต่บ้านเรา” อีกเพลงที่มีเนื้อหาสาระ
เป็นการบรรยายสภาพภูมิศาสตร์ การดำเนินชีวิตตลอดถึงการละเล่นของชาวปักขไต่เป็นเพลงที่ได้รับความนิยมมาก
อีกเพลงในเวลาต่อมา ซึ่งมีเนื้อร้องดังนี้

“(สร้อย)...โอ้ออ ปักขไต่บ้านเราฯ แม่น้ำภูเขา ทะเลกว้างไกล อยากไปไหนกลับไต่บ้านเราฯ... ไต่ต้นยางยังยืน
คงทนเหมือนดังคนปักขไต่ไม่ท้อชีวา โอ้แม่น้ำตาปียังไหลหลากมาเหมือนน้ำตาชาวไต่ที่ไหลร่วงริน

(สร้อย)...คำคินนี้ยินเสียงกลองโนราห์ เสียงหนังลุงแวมาข่าวว่าไม่พอจะกิน กริดยางปาดตาล
ทำงานอยู่เป็นอาจิดน แต่ไม่พอกิน หนีสินอีรุงตุงนัง (สร้อย)...เมืองไต่วันนี้ ยังมีพ่อแหละแม่ กลับมาช่วยดูแล
ปักขไต่บ้านเรา”

และในปี ๒๕๒๕ คุณอารี ประธาน ในนามนักร้องนางงามแฮมเมอร์ ได้ประพันธ์เพลง “ที่นี่ไม่มีครู”
ซึ่งเข้ากับบรรยากาศและสถานการณ์ขณะนั้นเป็นอย่างดีเพราะโรงเรียนในภาคใต้บางพื้นที่ยังขาดแคลนครูอยู่มาก
เนื่องจากความไม่สงบทางการเมืองเนื้อหาทำนองการสื่อสารจาก เด็กๆ นักร้องคอยคุณครูอยู่ในโรงเรียนหลายเดือน
หรือหลายปี เป็นเชิงตั้งคำถามเพื่อเขาเหล่านั้นต้องการคำตอบจากภาครัฐ จากภาคประชาสังคมว่าทำไมโรงเรียน
ของหนูจึงไม่มีครู ซึ่งเป็นเพลงที่ได้ความนิยมขึ้นชอบมากอีกเพลงหนึ่งในช่วงเวลานั้นเช่นกัน เนื้อหาสาระมีดังนี้

“ทำไมครูที่นี่มีน้อยนัก เด็กเด็กมักถามถึงครูอยู่เสมอ ครูคนใหม่อยู่ที่ไหนกันเล่าเออ เด็กชะเง้อคอยครู
อยู่ทุกวัน ครูมากมายมีไหมในวันนี้ จะยินดีมุ่งบ้านป่าอาสาสอน รวมทุกข์สุขกับเด็กในดงดอน เอื้ออาทรสอนสั่ง
อย่างตั้งใจ จงไปเถิดเด็กน้อยรอคอยอยู่ ต้องการครูนำทางไปทุกหนถิ่นไทยในป่ากว้างยังมีดมน เพียงครู
คนเทียนส่องทางสว่างพอ ครูจบแล้วทำไมไม่ยอมกลับหรือใครจับครูไว้ที่ไหนหนอ เด็กเพียรถามหน้าเศร้านั่งเฝ้ารอ
น้ำตาคลอที่นี่ไม่มีครู น้ำตาคลอที่นี่ไม่มีครู” เนื้อหาสาระถือได้ว่าเป็น “วรรคทองในเนื้อร้องเพลงลูกทุ่งใต้” อีกเพลงหนึ่ง
ที่เกิดภาพพจน์ไพเราะซาบซึ้งสื่อความหมายสะท้อนอารมณ์สะท้อนความรู้สึกถึงสถานการณ์ปักขไต่ในช่วงนั้น
ให้ภาครัฐและภาคประชาสังคมรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กในด้านการศึกษาดังกล่าว นับว่า “คุณอารี ประธาน”
เป็นนักประพันธ์เพลงที่มีผลงานระดับปรมาจารย์อีกท่านหนึ่งในวงการเพลงลูกทุ่งไทยในปัจจุบันที่ควรยกย่อง
และกล่าวถึงยิ่ง

(สภาพโรงเรียนของหนู ที่คอยคุณครูอยู่มานาน)

(คณะวงดนตรี แอมเมอร์)

เพลงลูกทุ่งได้อีกเพลงที่คุณ“ฉลอง ตักกุล” หรือ อาจารย์ หมี เหนือคลอง เกิดปี ๒๕๐๙ จบจากวิทยาลัยเทคนิคกระบี่อดีตผู้รับเหมาก่อสร้าง แต่ปัจจุบันนอนพักการติดเตียงมาหลายปีหลังจากเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ ประพันธ์เพลงด้วยด้ามปากกาผ่านสมาร์ทโฟนจนสะสมไว้มากกว่า ๒๐๐ เพลง “ลมหายใจปลายด้ามขวาน” เป็นอีกเพลงหนึ่งที่อาจารย์ หมี เหนือคลอง ประพันธ์ให้หนึ่งน้องเดียว หรือบัญญัติ สุวรรณแว่นทอง นำไปขับร้อง นอกจากนี้ก็มีเพลง “แสงสว่างในความมืด” “ดวงดาวไม่มีแสง” “แสงไฟจากใจเพลง” “โลกแห่งจินตนาการ” และ “ลมหายใจปลายด้ามขวาน” เป็นต้น ซึ่งทั้งคู่เป็นผู้พิการแต่ด้วยหัวใจที่แข็งแกร่งอดทนและไม่ยอมแพ้แก่อุปสรรคใดๆ ทำให้ดูเหมือนว่าทั้งสองต่างเป็น “คู่บุญและคู่สร้างคู่สม” ที่อาจกล่าวได้ว่า “ต่างคนต่างเป็นดวงตาภายในและภายนอก ให้ซึ่งกันและกัน” ในการใช้ศาสตร์และศิลป์ที่สวรรค์สร้างสรรค์มาให้ในฐานะทั้งเป็นนักร้องและนักประพันธ์เพลง ทำหน้าที่กล่อมโลกให้สดสวยน่ารักสร้างความรื่นเริงบันเทิงให้ผู้ฟังเกิดสุนทรียภาพความรู้สึกเบิกบานและมีความสุข ทั้งๆ ที่ทั้งสองเป็นผู้ล้าเคื่องแสนเชื่องในประเด็นดังกล่าวอย่างสอดคล้องและลงตัว จะขอยกตัวอย่างเพลง “โลกแห่งจินตนาการ” ที่อาจารย์หมีประพันธ์ เป็นการบอกกล่าวเล่าความรู้สึกของหนึ่งน้องเดียว ดังนี้

“โลกแห่งจินตนาการใช้สมองคิดอ่านหัวใจมองผ่านทุกสิ่ง ภาพที่เห็นอาจไม่เป็นเช่นความจริงดังที่คาดวาดไว้ ทุกสิ่งลึกๆ นั้นรู้สึกดี” “โลกมีดมนอย่างฉนั้นเสียงดนตรีสินนั้นเหมือนมนต์สวรรค์หนอนี้ สร้างความหวังสร้างพลังให้ชีวิต เพื่อฝันไกลไปจากนี้ขอโมติริความหวังห่วงใย”

“จากแฟนฯ ที่แสนเมตตาความสวยงามเชื่อว่าหน้าตามันเป็นโฉน สีสันทุกอย่างแตกต่างไม่รู้อย่างไร ลัตรนาเนทะเลฟ้าไกล เขาไพรอาทิตย์ดาวเดือน” “โลกแห่งจินตนาการใช้สมองคิดอ่านสองมือทำงานเป็นเพื่อน ภาพแห่งความฝันจิตวิญญาณนั้นคอยเตือน ต้องยอมรับว่ามันไม่เหมือนนิยามของความเป็นจริง” นับว่า อาจารย์ หมี เหนือคลอง ประพันธ์เนื้อร้องบอกเล่าความรู้สึกของน้องเดียวไว้อย่างไพเราะจับใจยิ่งอีกเพลงหนึ่ง สำหรับเพลงลมหายใจปลายด้ามขวานนั้นมีผู้ติดตามชมมากกว่า ๑๐๐ ล้านวิว (views)ตามเนื้อร้องที่ได้เกริ่นไว้ในบทนำบางแล้วและเนื้อหาทั้งหมดมีดังนี้

“ความคิดขัดแย้งพื้นที่สีแดงชายแดนด้ามขวาน พี่น้องเราเดือดร้อนมานาน ด้วยอุดมการณ์แยกดินแบ่งฟ้า ปักขี้ไต้บ้านเราบัดนี้เจียบเหงาไร้เสียงบินหลา ใครๆ เขาไม่ยอมมา ลูกหลานถามว่าทำไม”

“ตำรวจ ทหาร ครูบาอาจารย์ ชาวบ้านผู้คน เสียงหวีดร้องเลือดนองถนน ระเบิดปืนกลของคนฝ่ายไหน อีกทีชีวิตต้องปลิดสังเวจเฉลยได้ไหม วันที่ท้องฟ้าสดใส ลูกหลานจะได้ยิ้มด้วยความหวัง”

“สายเลือดไทยหัวใจสยามขวานไทยถ้าไม่มีด้าม คงหมดความงามไม่มีพลัง แล้วจะร้องเพลงปักษ์ใต้บ้านเรา ให้ใครเขาฟัง บินหลาก็คงสิ้นหวัง เกาะต้นยางฟังเสียงปืนดังไกล” “พื้นที่สีแดง ภาพความขัดแย้งระแวงสายตา แล้วทำไมไม่หันหน้ามาพูดคุยปรึกษาปัญหาแก้ไข ได้ร่มฉัตรงามลูกพ่อสยามเราสายเลือดไทย อยากถามว่านานแค่ไหน คืบคลานหายใจให้ปลายด้ามขวาน”

เมื่อฟังและพิจารณาเนื้อหาสาระแล้วต้องยอมรับว่า “อาจารย์ หมี เหนือคลอง หรือ ฉลอง ตี๋กุล” เป็นบรมครูนักประพันธ์เพลงอย่างแท้จริงเพราะได้สรรหาคำสำนวนโวหารที่สละสลวยให้ภาพพจน์กินใจสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกสอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงนั้นมาก ๆ นับว่าเป็นวรรคทองของเพลงลูกทุ่งใต้ที่บรรยายเล่าเหตุการณ์ให้สังคมได้รับรู้รับทราบถึงปัญหาในภาคใต้ได้ดียิ่งโดยเฉพาะวรรคที่ว่า “ด้วยอุดมการณ์แยกดิน แบ่งฟ้า” “ระเบิดปืนกลของคนฝ่ายไหน” “ขวานไทย ถ้าไม่มีด้ามคงหมดความงามไม่มีพลัง” หรือ “ภาพความ ขัดแย้งระแวงสายตาแล้วทำไมไม่หันหน้ามาพูดคุยปรึกษา ปัญหาแก้ไข” ในเชิงลักษณะชี้แนะ “เจรจา-พูดคุย” (dialogue) เป็นการฝากข้อคิดอันทรงคุณค่ายิ่งถึง ทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคมนำไปพิจารณาอย่างจริงจัง และรีบด่วน จึงถือได้ว่าเนื้อหาสาระในเพลง “ลมหายใจ ปลายด้ามขวาน” เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ปักษ์ใต้อีกช่วงหนึ่งที่เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงปัญหา การเมืองการปกครองที่ภาครัฐจะต้องตระหนักสำนึก และหาแนวทางแก้ไขอย่างรีบด่วนจริงจังและถาวรสืบไป เพราะมันเกี่ยวเนื่องและเชื่อมโยง ถึงความมั่นคงของราชอาณาจักรและคนในชาติชนิดที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดัง อาจารย์ หมี เหนือคลอง ฝากข้อคิดไว้นั่นเอง

(อาจารย์ หมี เหนือคลอง)

(หนั่งน้องเตี่ยว)

อีกเพลงที่ อาจารย์ หมี ประพันธ์ให้ หนั่งน้องเตี่ยวขับร้อง คือ เพลง “ชวนน้องเที่ยวใต้” ที่มีเนื้อหาสาระ สะท้อนในด้านประเพณีวัฒนธรรม มหรสพการละเล่น ตลอดจนผลไม้ อาหารประจำภาค และคติชนที่สังคมชาวปักษ์ใต้ เคารพนับถือ นับเป็นเพลงที่ อาจารย์หมี จรณาขึ้นอย่างไร้เพราะจับใจเป็นวรรคทองในเนื้อร้องเพลงลูกทุ่งใต้ อีกสำนวนหนึ่ง ซึ่งมีเนื้อหาสาระดังนี้

“มากินข้าวยำแลโนราห์รำที่ปักษ์ใต้ เสียงปี่กลองดังก้องไกล เกาะแก่งหาดทราย ป่าชายเลนเขียวลิเกอุล ร่องแงงน้ำดู สนุกจริงเชียว มาแลหนังลุงชื้อดั่งน้องเตี่ยว ควงแขนกันเที่ยวสวนเสเฮฮา จะพาเจ้าไปจุดธูปกราบไหว้ กรมหลวงชุมพร กราบหลวงปู่ทวดเพื่อขอพร พระธาตุนครเลื่องชื่อลือชา อีกพ่อท่านคล้าย พ่อจตุคาม พระยาธิเบศ มากินแกงเหลือง บูดโตปลา หมนจิ้นน้ำยาไ้อ๊ะหอยจ๊าน”

“งานชิงเปรตเดือนสิบทุกปี หนมพอง หนมลามากมีแห่หมรับที่นี้เขามีมานาน เอโละสาระพานออกพรรษา ปักขี้ไต้มีงานชักพระประเพณีสามัคคีลูกหลาน สนุกสนานชื่นบานหัวใจ จะพาแก้มใส่ไปเที่ยวปักขี้ไต้บ้านพี่ ทับทิมสยาม ส้มโอดี ลองกองเงาะมี ทุเรียนมากมาย ปลูกากุ้งหอยของกินอร่อยพื้นบ้านทั่วไป วันว่างเมษาจะพาน้องไป เที่ยวให้สุขใจ ปักขี้ไต้บ้านเรา”

(ประเพณีวันสารทเดือนสิบเมืองนครฯ)

อีกเพลงที่ ปัญญวิชญ์ สุวรรณทิพย์ ชาวอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ประพันธ์ให้ เอกชัย ศรีวิชัย ร้องคือเพลง “ไม่ลืมกรุงชิง” ซึ่งเป็นตำบลหนึ่งในอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อหากล่าวถึงธรรมชาติ ชื่อหมู่บ้าน ผลไม้ อาหารประจำถิ่น และคำสัญญาที่ให้ไว้กับคนรัก นับเป็นการบรรยาย บรรยายภาคในท้องถิ่นดินแดน ตำบลกรุงชิงที่ได้เนื้อหาสาระเป็นธรรมชาติป่าเขาหลวงในนครศรีธรรมราชได้ดีอีกเพลงหนึ่งที่เป็นวรรณคดีของเนื้อร้องเพลง ลูกทุ่งได้อย่างเช่น “ไม่ลืมลูกเหริ่งไม่ลืมลูกเนียงไม่ลืมแก่งน้ำเคย ไม่ลืมหลงดงขี้เตรย ไม่ลืมคนเคยช่วยแก้” “ไม่ลืมลูกหม้าว ไม่ลืมกลืนสาวที่บ่าวเคยแค้” หรือ “ไปอยู่เมืองไกลอย่าให้เหมือนกับเขาว่าคนบ้านเราพอพันท่าหลา ทำท่าจีลิมตัวตน” เป็นต้นมีเนื้อร้องดังนี้

“ไม่ลืมกรุงชิงไม่ลืมผู้หญิงตัวดำ ไม่ลืมสาวนบพิตำไม่ลืมน้ำคำที่เอ๋ย ไม่ลืมลูกเหริ่งไม่ลืมลูกเนียงไม่ลืม แก่งน้ำเคย ไม่ลืมหลงดงขี้เตรย ไม่ลืมคนเคยช่วยแก้ ไม่ลืมพรกยาง ไม่ลืมส้มปรางส้มปริงไม่ลืมลูกโผลูกฝิ่ง ไม่ลืม ส้มลิงปิงส้มแล้ ไม่ลืมลูกหม้าวไม่ลืมกลืนสาวที่บ่าวเคยแค้ ไม่ลืมเรื่องไต้ต้นแซ่เลหมอกเคยแลด้วยกันสองคน”

“ไปอยู่เมืองไกลอย่าให้เหมือนกับเขาว่า คนบ้านเราพอพันท่าหลา ทำท่าจีลิมตัวตน บายใจตะสาว คนทบน้ำเต้าต้องมีเหตุผล เด็กนบไม่หลงลืมตนทุกคนอย่าได้อาวรณ์ ไม่ลืมคั่วกลิ้งไม่ลืมกรุงชิง กรุงชิง ไม่ลืมกรุงหนิง กรุงนางไม่ลืมเสียงค่างในทอน ถ้าอยู่ไม่ได้จะกลับปักขี้ไต้เมืองคอน ทวดโหนดมานมีแต่อาหารรีบกลับมาอนถ้าหงส์ ดงเดิม”

(ภาพธรรมชาติและน้ำตกกรุงชิง)

อีกเพลงที่ อาจารย์ นุช เถลิง ประพันธ์ให้เอกชัย ศรีวิชัย ขับร้องคือเพลง “สิ่งหนึ่ง” เนื้อหาสาระเป็นการสั่งเสียน้องสาวไปเรียนหนังสือที่บางกอก ซึ่งในกรณีเช่นนี้ทั้งบิดามารดาและญาติพี่น้องมักจะเป็นห่วงภาษาถิ่นได้บอกว่า “ซึ้งใจ” กล่าวว่าน้องสาวเมื่อเข้ากรุงไปพบแสงสีศิวิไลซ์ของความเจริญอาจจะหลงตนลืมตัวปล่อยตัวปล่อยใจจนเสียอนาคตและความหวังของพ่อแม่ทางบ้านได้ จึงจำเป็นต้องฝากฝังสั่งเสีย อย่าลืมพ่อแม่บรรยากาศท้องทุ่งบ้านนาที่เคยเห็นเคยอยู่และสัมผัส เพลงนี้จึงบรรยายบรรยากาศบอกเล่าไว้อย่างน่าสนใจถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชนบทภาคใต้สมัยคุณปู่คุณย่า คุณตาคุณยาย ที่ใช้วัว ควายไถนาหาข้าวกิน หาปลา กุ้งหอยในท้องทุ่ง ลำคลอง หนองบึง อย่างน่าสนใจจดจำนำไปศึกษาและอนุรักษ์สืบสานยิ่งเพราะบรรยากาศเหล่านี้ปัจจุบันไม่มีให้เห็นอีกแล้ว ส่วนวรรคทองในเนื้อเพลงมีหลายตอน เช่น “ลืมหัวข่าชายหน้าย่าหัวทื่อ” “ลืมปูนาปลาคลักในปลักหนอง ลืมตอดองหนางเปรี้ยวเขียวหรือ” “ลืมปิ้งนาหญ่ารกทั้งกกปรือ” “ลืมโคมไร่ใช้ควั่วลูกหัวครก” หรือ “ลืมรสแกงปลาควั่วหนะบัวบก” เป็นต้น มีเนื้อเพลงดังนี้

“เออ..เอ้อ..เออ..เอ้อ..เฝ้ารำพึงถึงสาวใต้ใจจะขาดเธอนิราศจากมาเวลาผ่าน เอ้อ...เรียงถ้อยร้อยกลอนยังหย่อนยานถึงตาหวานเมืองกรุง มั่งซึ้งใจ...เออ

น้องมาเห่อของแพงแสงสีสน นึกถึงวันที่สั่งมั่งน้องหนา จังจั่งคลุกกุ้งแห้งแกงพุงปลา ลืมหัวข่าชายหน้าย่าหัวทื่อ ลืมปูนา ปลาคลักในปลักหนอง ลืมตอดองหนางเปรี้ยวแล้วเขียวหรือ ลืมปิ้งนาหญ่ารกทั้งกกปรือ ลืมฝ่ามือที่แฉกแตกเป็นปม ลืมโคมไร่ใช้ควั่วลูกหัวครก ลืมกล้วยหมกไฟถ่านทั้งหวานหอม ลืมอ้ายโหนดยอเตาขาวที่เขารอมไถ่จนพอมเก่าแก่เหลือแต่โครง ลืมจอบขุดจู้จี้ จีหอยคาบ...เอ้ย..

ลืมจอบขุดจู้จี้ จีหอยคาบ ลืมในมาบเกลือกตมงมหอยโขง ลืมยางยุงสูงสุดขุดเป็นโพรง เคยพาตไถ่เหน็บจุกคลุกขี้ขี้ ลืมรสแกงปลาควั่วหนะบัวบก ลืมคบหมกมดแดงปลายแสงขັນ ลืมยาร่วง ตัวงสาครูจุมลันเราเคยขวันเชือกวัวหัวนอกขาน ลืมแกงเผ็ดเห็ดแครง แหียงขี้ไก่ ลืมโพงไซ เซงเลง ลืมเพลงสาร ลืมบอกกัน ลืมไหใส่น้ำตาล ลืมรสหวานเหียงเพาะเนียงต่อทง ลืมย่านางกลางเตียงเลี้ยงขี้เหือก ทุ้มเห็ดเล็กทอดกุ่มบ้านลุงสง ลืมเห็ดเห็ดป่าไถ่ ลืมไหลจง ลืมกริดคองต้มจุ่มลูกหลุมพี พร่ำจำเรียงเสียงสั่งเฝ้าฝังฝาก คำคนยากลูกทุ่งสู่กรุงศรี งานด้านการศึกษาข้างหน้ามี ทั้งแม่พี่น้องพ่อเฝ้ารอ..นาน”

เพื่อให้ผู้อ่านและเยาวชนต่างท้องถิ่นได้เข้าใจ เนื้อสาระในเพลงนี้ดียิ่งขึ้นจึงขออธิบายขยายคำสำนวน เพิ่มเติมดังนี้ ประเภทเครื่องใช้ เช่น โคมไร่- กะละมัง ขำรด, เพลงสาร - ภาชนะใส่ข้าวสาร, ไห - โอ่งใบเล็กๆ, จอบ - เครื่องมือขุดดิน, ประเภทเครื่องมือจับสัตว์น้ำ เช่น ถัง, หรือบอกถัง - เครื่องมือจับปลาไหล ทำด้วย กระบอกไม้ไผ่, โพง - เครื่องมือใช้วิดน้ำในคู ในหนอง, ไซ, เขงเลง-เครื่องมือจับสัตว์น้ำ

(สภาพชนบทในปักษ์ใต้)

ประเภทอาหารปักษ์ใต้ เช่น ปลาจิ้งจั้งคลุกกุ้งแห้ง, แกงพุงปลา, ยำหว่าหว่าทือ, สะตอดอง, หนางเปรี้ยว (เนื้อบริเวณหัวหมู หรือหัววัว หัวควายหมัก), ลูกหัวครกคว่ำ (เม็ดมะม่วงหิมพาน), กล้วยหมก - กล้วยเผา, เม็งจู้จี้ - แผลงชนิดหนึ่ง, หอยคาบจี - หอยกาบเผา, แกงปลาคว่ำ, ผักบัวบก, ไข่ผำแดง, ยาร่วง (มะม่วงหิมพาน), ตัวด้วงสาคร, ปูนา, หอยโข่ง, แกงเผ็ดเห็ดแครง, แกงปลาแห้งขี้ไก่-ปลาแขยงน้ำจืดชนิดหนึ่ง, ลูกเนียง, ลูกเหียง, แกงเลียง - ใส่ใบย่านาง ใบขี้เหล็ก ใบชุมเห็ดใส่กุ้ง, เห็ดนา, ปลาไหล, กริดคง-ผักข้าวโพดอ่อน, ลูกหลุมพี เป็นต้น อาจารย์ นุช เณลิ้ม ประพันธ์เพลงสั้นน้อยไว้อย่างดีเยี่ยมมากอีกเพลงหนึ่งโดยเลือกใช้ภาษาพื้นบ้านภาคใต้ที่เข้าใจง่าย และใช้อยู่ในวิถีชีวิตจริง เช่น “ในมาบเกลือกตม มมหอยโข่ง” “พาดโองเห็บจุกคลุกขี้ขี้” “คบหมกมดแดง ปรายแสงชัน” หรือ “ขวันเชือกคว่ำ หัวนอกชาน” เป็นต้น ซึ่งนับว่าเป็นประสบการณ์ของผู้ประพันธ์ที่เข้าใจในบริบทภูมิ วัฒนธรรมสังคมภาคใต้ได้เป็นอย่างดีจึงสามารถเลือกใช้คำ สำนวนภาษาอย่างกะทัดรัดที่ถ่ายทอดให้ผู้ฟังคล้อยตาม และเห็นด้วย นับว่าอาจารย์ นุช เณลิ้ม เป็นนักประพันธ์เพลงที่โดดเด่นอีกท่านหนึ่งในวงการเพลงลูกทุ่งใต้

(ลูกเนียง ลูกเหียง และลูกสะต๋อ)

อีกเพลงหนึ่งที่ ตูต นาคอน หรือ คุณศุภกร วงศ์เมฆ ชาวปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช แต่งเอง ขับร้องเองคือเพลง “แต่ก่อน” มีวรรคทองในเนื้อร้อง เช่น “ท้องทะเลสดใสนครเมืองไทยด้ามขวาน ถมนครทำมานาน งานประณีตจารีตศิลป์” “งานบุญงานบ้านเขาจัดการกันแต่แรก เขาว่าเพลงบอกออกแขก ช่วยกันแบกช่วยกันทำ” ซึ่งมีสาระเนื้อร้องดังนี้

“มาฟังเรื่องราวที่พ่อเฒ่าเล่าให้ฟัง จากดินแดนปากพนังจนถึงหลังเมืองคอน มรดกตกทอดจากสมัยแต่ก่อน ดินแดนเมืองคอนมีรำฟ้อนด้ามขวาน... นะสาวเหอ...มีสระล้างดาบศรีปราชญ์ บรมธาตุเมืองนคร หนึ่งโหม่งหนึ่งจ่อ แต่ก่อน ทั้งโนราห์เพลงบอก..นะบ่าวเหอ...

ห้องทะเลสดใสดุ้งเมืองไทยด้ามขวาน ถมนครทำมานางงานประณีตจาริตศิลป์ ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น
ของใช้ของกินแต่ก่อน หมาจาก หมาถั่งสาदनอน สานสะลอม ล้อมไก่ คนคอนปลูกข้าวสร้างเล่าเลื่องว้าววย
มีงานครั้งใด เขาใช้ว้าววยแหละผูกแขก งานบุญงานบ้านเขาจัดกันแต่แรก เขาว่าเพลงบอกออกแขก ช่วยกันแบก
ช่วยกันทำ..นะสาวเหอ...

ตอนนี้เรื่องราวที่พ่อเฒ่าเล่าให้ฟัง มีแต่เพียงความหลังกับของที่พึ่งแต่ก่อน ข้าวของมันแพงจนสิ้นแรงคนคอน
วัฒนธรรมเสื่อมคลอนประเพณีมันเสื่อมหาย ผู้คนทำบาป ธรรมชาติก็หายไป นาที่ทำก็ขายทิ้งหาย เหลือแต่รอยตีน
ควาย กับซากคันไถเหี้ยนๆ ผู้คนจากนาขึ้นไปคว่ำในเมืองกรุง เปลี่ยนจากผ้าถุงไปนุ่งกางเกงยีนส์ แล้วทิ้งให้พ่อเฒ่า
แก่เฝ้าคอย..สาวเหอ..หวังหลานน้อยกลับมา กลับจากเมืองฟ้า แล้วกลับมาหาแม่มั่ง..นะสาวเหอ”

อีกเพลงที่น่าจะยกมากล่าวไว้ใน “วรรณทองเนื้อร้องเพลงลูกทุ่งใต้” คือเพลง “เอกชัยขอพร” ประพันธ์
เนื้อร้องโดย อาจารย์ แดง ธิดาทิพย์ ทำนอง อาจารย์ พยัพ คำพันธุ์ ซึ่งเอกชัย ศรีวิชัย ขับร้อง เป็นเพลงบ่งบอก
ถึงคติความเชื่อของชาวพุทธทั่วไปคือการกราบไหว้ขอพร
จากสิ่งศักดิ์สิทธิ์และเกจิอาจารย์ช่วยดลบันดาลให้ตนมี
ความสุข ความเจริญ มีโชคลาภมีผู้คนเคารพนับถือ
ฉะนั้นเพลงนี้จึงเป็นไปในทำนองผู้ขับร้องขอพรจาก
เกจิอาจารย์ผู้ที่เคารพนับถือ มีเวทมนต์คาถาให้ตนโด่งดัง
มีแฟนเพลงติดตามไปนานๆ อาทิ “สิบนิ้วพนมแล้วก้มลง
กราบ ขอบารมีไหว้ครูหนึ่งตีไหว้ครูโนราห์” “ให้แฟนแฟน
ทุกคนปลื้มรักรักเอกชัย” เป็นต้น หลังจากนั้นก็กล่าวถึง
หลวงปู่แฉ่ม วัดคลอง จังหวัดภูเก็ต พ่อท่านคล้าย วัดธาตุน้อย พ่อท่านช้ง วัดวังหวง จังหวัดนครศรีธรรมราช
หลวงพ่อสงฆ์ วัดศาลาลอย จังหวัดชุมพร หลวงพ่อดิษฐ์ วัดปากสระ อาจารย์นำ วัดดอนศาลา จังหวัดพัทลุง และ
หลวงปู่ทวด วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี” เป็นต้น

(โรงสีไฟริมแม่น้ำปากพนังในอดีต)

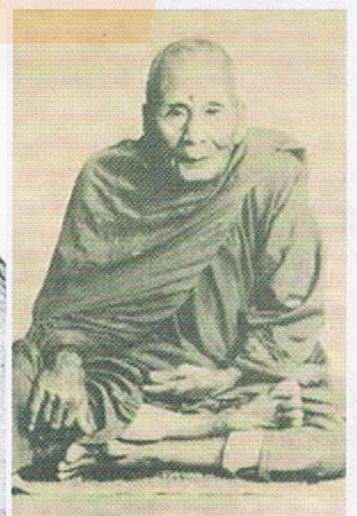
(หลวงปู่ทวด)

(หลวงปู่แฉ่ม)

(พ่อท่านคล้าย)

(อาจารย์นำ)

จากเพลงลูกทุ่งใต้ที่ผู้เขียนยกมาเป็นตัวอย่างต้นแบบ จำนวน ๑๑ เพลง ได้แก่ เพลง “ล่องใต้, บินหลา, ปักขี้ไต้บ้านเรา, ที่นี้ไม่มีครู, โลกแห่งจินตนาการ, ลมหายใจปลายด้ามขวาน, ขนน้องเที่ยวใต้, ไม่ลืมกรุงชิง, ลั้งน้อง, แต่ก่อน และเพลงเอกชัยขอพร นักร้องจำนวน ๕ ท่าน ได้แก่ ชันชนะ บุญชะโยติ อารี ประธาน บัญญัติ สุวรรณแว่นทอง หรือหนึ่งน้องเดี่ยว เอกชัย ศรีวิชัย และตุต นาคอน ส่วนผู้ประพันธ์มีจำนวน ๗ ท่าน ได้แก่ ครูพยนต์มุกดาพันธ์, อารี ประธาน, อาจารย์หมี เหนือคลอง, ปัญญวิชญ์ สุวรรณทิพย์, อาจารย์นุช เณิม,ตุต นาคอน หรือ ศุภกร วงศ์เมฆ และอาจารย์ แดง ธิดาทิพย์ เนื้อเพลงเหล่านี้ต่างมีวรรคทองที่น่าศึกษาสนใจจดจำและสืบทอดแทบทั้งสิ้น ทั้งนี้ก็เพราะเนื้อหาสาระในแต่ละวรรค แต่ละตอน ผู้ประพันธ์ได้ระดมสรรพกำลังสมองใช้ความรู้ความคิดบรรจงคัดสรรทั้งศาสตร์และศิลป์ด้านภาษาได้อย่างสละสลวยงดงามยิ่ง เป็นการสื่อความหมายและสะท้อนเหตุการณ์ บ้านเมือง ประเพณี วัฒนธรรมตลอดถึงวิถีชีวิตของชาวชนบทในปักขี้ไต้ได้อย่างสอดรับและลงตัวยิ่ง จึงถือได้ว่าเป็น วรรคทองในเนื้อร้องเพลงลูกทุ่งใต้ที่ให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมา เป็นคติกลุ่มชนที่เป็นวัฒนธรรมคู่กันมากับสังคมชาวปักขี้ไต้ พวกเราลูกหลานเหลนคนใต้ต้องขอยกย่องชมเชยและยอมรับว่าท่านเป็นศิลปินนักประพันธ์เพลงและนักร้องที่ได้สร้างสรรค์ผลงานวรรณกรรมอันน่าประทับใจและทรงคุณค่ายิ่ง สื่อถึงความเป็นศิลปิน เป็นปราชญ์และบรมครูอีกแขนงหนึ่งในวัฒนธรรมเพลงลูกทุ่งปักขี้ไต้

อนึ่งยังมีนักประพันธ์เพลงและนักร้องที่มีพรสวรรค์สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่มีเนื้อหาสาระโดดเด่นจัดเป็น “วรรคทองในเนื้อร้องเพลงลูกทุ่งใต้” ได้อีกหลายๆ ท่าน แต่ผู้เขียนจำกัดด้วยเวลาศึกษาสืบหาข้อมูลจึงขอรวบรวมนำเสนอท่านผู้อ่านตามที่ได้แจ้งดังกล่าว

หากจะแยกประเภทวรรคทองในเนื้อร้องเพลงลูกทุ่งใต้ที่ยกตัวอย่างมาอาจจะแบ่งได้คือ ประเภทกล่าวถึงความรักระหว่างหนุ่มสาว ความขบขันระหว่างญาติ เช่น “ไม่ลืมลูกเหวี่ยง ไม่ลืมลูกเฌียง ไม่ลืมแกงน้ำเคย” “ไม่ลืมพรกยาง ไม่ลืมส้มปรางส้มปริง ไม่ลืมลูกไฟลูกผิง ไม่ลืมลิงปิงส้มแล้” “ไม่ลืมลูกหม้าว ไม่ลืมกลืนสาวที่ป่าวเคยแค้”

“ลืมหัวข่าขานนำข่าหัวทื่อ” “ลืมปูนาปลาคลักในปลักหนอง ลืมตอดองหนางเปรี้ยวเขียวหรือ” “ลืมโคมไร่ใช้ควั่วลูกหัวครก” “ลืมกล้วยหมกไฟถ่านทั้งหวานหอม” เป็นต้น

ประเภทกล่าวถึงธรรมชาติ อาชีพ วิถีชีวิตและประเพณีวัฒนธรรม เช่น “ไ้ทุมพรขอพรอันแสนสดุดีสุราษฎร์ธานี เมืองคนดีศรีสุขสุดใส นครศรีธรรมราช จะประกาศพระธรรมเกริกไกล” “งานชิงเปรตเดือนสิบทุกปีหมมพองหมมลามากมีแห่หมรับที่นี้เขามีมานาน”

“มีสระล้างดาบศรีปราชญ์ บรมธาตุเมืองนคร หนึ่งโหม่งหนึ่งจ่อแต่ก่อน มโนราห์เพลงบอก” “เครื่องถมนครทำมานานงานประณีตจาริตศิลป์”

ประเภทคติชนความเชื่อ เช่น “สิบนิ้วพนม แล้วก้มลงกราบขอขบารมี ไหว้ครูหนังดี ไหว้ครูโนราห์” “ขอพรต่อหลวงพ่อดิษฐ์ ช่วยเนรมิตสะกิดให้มีมนต์ขลัง” “ขอพรช่วยคลแพนแพนทุกคนปลื้มนักรักเอกชัย”

ประเภทด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เช่น “บินหลา บินมาเกาะต้นยางสูงใหญ่ แต่มีพรานไพรใจร้ายคอยจ้องยิง ไ้เอยพรานไพรใจร้ายจริงไม่น่ามายิงบินหลาจนสิ้นลม” “ทำไมครูที่นี้น้อยนัก เด็กเด็กมักถามถึงครูอยู่เสมอ ครูคนใหม่อยู่ที่ไหนกันเล่าเออ เด็กๆจะเฝ้าคอยครูอยู่ทุกวัน” “เด็กเพียรถามหน้าคร้านั่งเฝ้ารอ น้ำตาคลอที่นี้ไม่มีครู น้ำตาคลอที่นี้ไม่มีครู” หรือ

“ความคิดขัดแย้ง พื้นที่สีแดงชายแดนด้ามขวาน พี่น้องเดือดร้อนมานาน ด้วยอุดมการณ์แยกดินแบ่งฟ้า”
“ภาพความขัดแย้งระแวงสายตา แล้วทำไมไม่หันหน้ามาพูดคุยปรึกษาปัญหาแก้ไข” เป็นต้น ต้องขอกราบขอบพระคุณ
ผู้ประพันธ์เพลงและนักร้องทุกท่านที่กรุณาอนุญาตให้ผู้เขียนนำผลงานเพลงของท่านลงในบทความ อาทิ คุณอารี
ประธาน แห่งวงแฮมเมอร์ เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้เขียนได้พยายามติดต่อประสานงานบอกกล่าวแก่ผู้ประพันธ์ทุกท่าน
เพื่อขออนุญาตนำผลงานเพลงและเนื้อร้องลงในบทความเรื่อง “วรรณทองในเนื้อร้องเพลงลูกทุ่งใต้” ในหนังสือวารสาร
นครศรีธรรมราช สู่สายตาสาธารณะชน เพื่อเผยแพร่อนุรักษ์และสืบทอดต่อไปมิใช่เป็นการละลาบละล้วงหรือถืออภิสิทธิ์
แต่อย่างใด ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูและให้เกียรติแก่ท่านผู้ประพันธ์เพลงและนักร้องด้วยความบริสุทธิ์ใจ
แต่บางครั้งการสื่อสารอาจจะมีปัญหาและอุปสรรคบ้าง ผู้เขียนต้องกราบขอภัยไว้เป็นอย่างสูงด้วยหากท่านยังไม่ได้
รับทราบถึงความประสงค์ดังกล่าว เป้าหมายก็เพื่อให้บทความที่เขียนให้ความรู้ความคิดและทัศนคติแก่ผู้อ่านตลอดถึง
เยาวชนอย่างครบถ้วนตรงประเด็นมากที่สุดนั่นเอง

ในปัจจุณินิพนธ์นี้ต้องขอบคุณ อาจารย์ พยงค์ มุกดาพันธ์ อาจารย์ ฉลอง ตั้กุล หรืออาจารย์หมี เหนือคลอง
อาจารย์ปัญญาวิทย์ สุวรรณทิพย์ อาจารย์ นุช เฉลิมอาจารย์ แดง ธิดาทิพย์ อาจารย์พยัพ คำพันธุ์ คุณอารี ประธาน
คุณศุภกร วงศ์เมฆ หรือ ตุด นาคอน คุณฉลอง การะเกด คุณวัฒนา พรอนันต์ คุณชัยยะ ชัยแก้ว คุณชัยชนะ บุญนะโชติ
คุณเอกชัย ศรีวิชัย และคุณบัญญัติ สุวรรณแว่นทอง หรือ หน้่งน้องเตี๋ย ไว้เป็นอย่างสูงด้วยที่กรุณาทำให้บทความ
เรื่อง “วรรณทองในเนื้อร้องเพลงลูกทุ่งใต้” มีเนื้อหาสาระและน่าสนใจยิ่งขึ้น.

๖

